

พระบิดาแห่งการโคนมไทย

ระบาทสมเด็จพระ

พ พระเจ้าอยู่หัว
เมื่อทรงพระ
เยาว์ทรงมีความคุ้น
เคยกับโรงงานแปรรูป
ผลิตภัณฑ์นม เมื่อ
พ.ศ.2478 เคยเสด็จฯ
พร้อมด้วยพระบาท
สมเด็จพระปรเมนท
รมหาอานันทมหิดล และ
สมเด็จพระศรีนคริน
ทราบรมราชชนนี ทอด
พระเนตรโรงงานออร์
เบอร์ ผลิตภัณฑ์ขัณฑ์

ของเนสท์เล่ ที่ประเทศ
สวิตเซอร์แลนด์

พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวทรง
ตระหนักว่า นม มี
คุณค่าทางอาหารสูง
และเป็นประโยชน์
ต่อร่างกายมนุษย์ ดัง
นั้นเมื่อเสด็จประพาส
ประเทศเดนมาร์ก
ในปี พ.ศ.2503 จึง
เสด็จฯ ทอดพระเนตร
กิจการฟาร์มโคนมและ
การแปรรูปผลิตภัณฑ์

นมหลายแห่ง เพื่อ
ศึกษาความเป็นไปได้
ในการดำเนินกิจการ
โคนมและแปรรูปนม
ในประเทศไทย ซึ่ง
ในครั้งนั้นสมเด็จพระ
เจ้าเฟรเดอริกที่ 9
แห่งเดนมาร์ก ร่วม
รัฐบาล และองค์การ
เกษตรกรรมของ
ประเทศเดนมาร์ก
ได้น้อมเกล้าฯ ถวาย
โครงการส่งเสริมการ
เลี้ยงโคนมในประเทศ

ไทย โดยจัดตั้งเป็น
“ฟาร์มโคนมไทย-
เดนมาร์ก” ขึ้นที่อำเภอ
มวกเหล็ก จังหวัด
สระบุรี เป็นกิจการ
ฟาร์มโคนมแห่งแรกใน
ประเทศไทย

ต่อมา ใน พ.ศ.

2505 บริษัท เอส.อาร์.จำกัด ได้นำนมเกลี้ยง
ถวายเป็นของขวัญแด่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

ตั้งท้องอีก 2 ตัว ต่อมากรมปศุสัตว์ได้นำ
นมเกลี้ยง ถวายแด่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี และลูกผสมเรดซินดี จึง
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทาน
พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ จำนวน
32,886.73 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินการ
จัดสร้างโรงโคนม ในบริเวณพระตำหนัก
สวนจิตรลดาจรุญ และเสด็จฯ เปิด “โรง
โคนมสวนจิตรลดา” เมื่อวันที่ 12 มกราคม
พ.ศ.2505 ซึ่งได้พระราชทานพระราโชบาย
สำหรับโรงโคนมสวนจิตรลดาไว้ 4 ประการ
คือ

- 1.ส่งเสริมและเผยแพร่การเลี้ยงโคนม
โดยสถิติการดำเนินงานให้เป็นตัวอย่างแก่
เกษตรกร เพื่อสามารถที่จะนำเอาวิธีการดัง
กล่าวไปดำเนินการเองได้ภายในครอบครัว
- 2.เพื่อค้นคว้าทดลองหาวิชาการแผน
ใหม่เกี่ยวกับโคนม และทำการเผยแพร่ความรู้
ไปยังเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเพื่อปรับปรุงวิธี
การให้ถูกต้องและเหมาะสม
- 3.เพื่อทำการคัดเลือกและปรับปรุง
พันธุ์โคนมที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ
และภูมิประเทศของประเทศไทย
- 4.เพื่อส่งเสริมให้มีการบริโภคนมสด
ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เมื่อโคนมที่ตั้งท้องอยู่
ตกกลูกจึงเริ่มทำการรีดนม นมที่เหลือจาก
การแบ่งให้ลูกโคกินแล้ว จะนำมาใส่ขวดแก้ว
จำหน่ายให้แก่ข้าราชการ ส่วนโคตัวผู้จะ
พระราชทานให้กรมปศุสัตว์ไปเลี้ยง
เป็นพ่อพันธุ์ต่อไป เมื่อจำนวนโคนมเพิ่มขึ้น
จากแม่โคที่ให้ลูกทุกปี และมีผู้เลี้ยงโคนม
ถวายเป็นของขวัญแด่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
ออกจำหน่ายแก่บุคคลภายนอกและโรงเรียน
ในละแวกใกล้เคียงได้ เมื่อมีกำไรสะสมมาก
ขึ้นจึงได้ขยายงานออกไปตามลำดับ ทั้งใน

ด้านการผลิตนม การตรวจสอบคุณภาพ
ของนม และการส่งเสริมอาชีพแก่เกษตรกร
เพื่อเป็นอาชีพใหม่ เมื่อเกษตรกรเดือดร้อน
ในเรื่องหนี้สำหรับเลี้ยงโคนม ได้ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สถิติการปลูกนา
หญ้าขึ้นในสวนจิตรลดา โดยใช้ท่อนพันธุ์
หญ้าชนับคุดคู้การดำนา ซึ่งเป็นวิธีที่
เกษตรกรรู้จักกันเป็นอย่างดีและสามารถ
นำวิธีการนี้ไปปฏิบัติได้เอง และได้เสด็จฯ
ทอดพระเนตรการสถิติการปักดำหญ้า นับ
เป็นขวัญกำลังใจแก่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
อย่างยิ่ง มีพระราชประสงค์ให้การดำเนิน
งานของโรงโคนมสวนจิตรลดาเพื่อเป็นการ
สถิติ และเป็นตัวอย่าง จึงจำกัดจำนวน
โคนมที่เลี้ยงไว้ประมาณ 40 ตัว โดยเป็น
แม่โครีดนมประมาณครึ่งหนึ่ง ส่วนที่เหลือ
เป็นลูกโค โคนมที่เลี้ยงเป็นพันธุ์ลูกผสมโฮล
สไตน์-ฟรีเซียน ขาว-ดำ (Holstein-Friesian)
โดยเป็นลูกโคที่เกิดในโรงโคนมเอง และได้
รับนมเกลี้ยง ถวายจากสถาบันหน่วยงาน
ราชการ สำหรับลูกโคเพศผู้ เมื่อหย่านมแล้ว
จะคัดเป็นโคพระราชทานให้เป็นพ่อพันธุ์
แก่เกษตรกร หรือสถาบันการศึกษาที่สนใจ

ที่ทำหนังสือขอรับพระราชทาน ส่วนแม่โค
ที่คัดออกจะพระราชทานแก่ผู้ที่สนใจเช่น
กัน

นอกจากนี้โรงโคนมสวนจิตรลดายังมี
การทำทะเบียนประวัติโคนม บันทึกปริมาณ
น้ำนม เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานและสถิติใน
การศึกษาวิจัยต่อไปด้วย ทั้งหมดนี้เพื่อให้
เกษตรกรโคนมมีวิถีเลี้ยงโคนมที่เหมาะ
สมในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ให้คน
ไทยมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ได้
บริโภคนมกันอย่างทั่วถึง ซึ่งโรงโคนมแห่ง
นี้มีกระบวนการผลิตที่ครบวงจร ทั้งในเรื่อง
ของวิชาการและวิธีการเลี้ยง เกษตรกร
โคนมที่ได้มีโอกาสเข้าศึกษาเรียนรู้วิธีการ
เลี้ยงโคนม ตลอดจนการดำเนินงานด้าน
ต่างๆ จะสามารถนำกลับไปใช้และพัฒนา
ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะที่นี่มีทั้ง
นักวิชาการจากกรมปศุสัตว์ รวมทั้งหน่วย
งานเอกชนที่ให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษา
ในการปรับปรุงและพัฒนาวิธีการเลี้ยงโคนม
ซึ่งทางโรงโคนมสวนจิตรลดามีความยินดี
ที่จะเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ให้ประชาชนผู้ม
ความสนใจทุกคนสามารถเข้ามาเรียนรู้ เข้า
มาทดลองฝึกงานจริงได้ ซึ่งการเลี้ยงโคนม
ไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะมีปัญหาเกิดขึ้นให้ต้อง
แก้ไขกันอยู่เป็นประจำ แต่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวก็ไม่ทรงย่อท้อ แสดงให้เห็น
เป็นตัวอย่างแก่เกษตรกรว่าประเทศไทย
สามารถเลี้ยงโคนมได้

ในปัจจุบัน เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม
ได้รวมกลุ่มกันดำเนินการในรูปแบบของ
สหกรณ์ตามแนวพระราชดำริเกิดขึ้นใน
หลายพื้นที่ทั่วประเทศไทย ทำให้ผลิตน้ำนม
ดิบได้มากกว่าร้อยละ 85 ของผลผลิตทั้ง
ประเทศ ยังส่งผลในวงกว้างในการผลักดัน
ให้รัฐบาลและภาคเอกชนดำเนินการส่งเสริม
การทำฟาร์มโคนม และเกิดการแปรรูปเป็น
อุตสาหกรรมนมครบวงจร จนกระทั่งเกิดการ
ผลักดันของภาครัฐ เอกชน และเกษตรกร
ในการรณรงค์การบริโภคนม ทั้งในภาคการ
ศึกษาของรัฐและตลาดผู้บริโภคทั่วไป จน
ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ประสบ

ความสำเร็จมากที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในด้านการส่งเสริมการเลี้ยง
โคนม และการบริโภคนมของประชากร นับ
เป็นพระมหากรุณาธิคุณล้ำค่าที่สุด

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณ พระราช
กรณียกิจ พระปรีชาสามารถ พระวิริยอุตสา
หะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรง
มีต่อกิจการโคนมไทยดังกล่าว จึงทรงได้รับ
การน้อมเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญาว่า
“พระบิดาแห่งการโคนมไทย”

พระบิดาแห่งการวิจัย

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2550 พล
เอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
เป็นประธานการประชุมสภาวิจัยแห่ง
ประเทศไทย โดยนายอานันท์ ปุณณะรัตน์
เวช เลขาธิการคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ
ได้แถลงว่า ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์เห็น
สมควรให้ทูลเกล้าฯ ถวายพระราชสมัญญา
“พระบิดาแห่งการวิจัย” แต่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว เนื่องจากเห็นถึงพระปรีชา
สามารถด้านการวิจัยของพระองค์เป็นที่
ประจักษ์ทั้งในและต่างประเทศ มีผลงาน
วิจัยจำนวนมากที่ได้พระราชทานแนวพระ
ราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระ
ราชดำริต่างๆ ในการแก้ไขความเดือดร้อน
ของประชาชน เช่น ทฤษฎีใหม่ หลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง โครงการฝนหลวง หญ้า
แฝก ฯลฯ ตลอดจนงานด้านการประดิษฐ์
คิดค้น เช่น กังหันชัยพัฒนา ซึ่งได้รับรางวัล
ที่ 1 ผลงานประดิษฐ์คิดค้น จากสภาวิจัย
แห่งชาติประจำปี 2536 ทั้งนี้การทูลเกล้าฯ
ถวายพระราชสมัญญาดังกล่าวจะต้องขอ
ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี (ครม.) อีก
ครั้งเพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติในโอกาส
เฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษาด้วย.

●●●